

MEMÒRIA DE L'ANY 2021

SÍNDICA DE GREUGES

Universitat Autònoma
de Barcelona

Dra. Maria Jesús Espuny Tomàs
21 de desembre de 2022

Edifici Rectorat, despatx A/1009, tel. 93 581 30 80, Bellaterra (Cerdanyola del Vallès) sindica@uab.cat ·
<http://www.uab.cat/>

I. INTRODUCCIÓ

Aquest document en què es recull l'activitat de la Sindicatura de greuges de la Universitat Autònoma de Barcelona, té com a objectiu informar de les actuacions i les intervencions fetes durant l'any 2021, en compliment de l'article 167.1 h) dels Estatuts de la UAB que la síndica o el síndic ha de presentar anualment al Claustre de la Universitat, òrgan màxim de representació de la comunitat universitària, "una memòria de les seves activitats en què es recullin recomanacions i suggeriments per a la millora dels serveis universitaris". i que també figura en l'article 14 del Reglament de funcionament de la síndica o el síndic de greuges de la UAB. La memòria que aquí es presenta recull l'activitat del síndic, Dr. Manuel Gerpe durant l'any 2021. Aquesta síndica va ser nomenada el dia 1 de juny de 2022.

La figura del Defensor Universitario es troba regulada en la Disposició Addicional 14a de la Ley Órgánica de Universidades 6/2001 de 21 de desembre (LOU). Conforme a aquesta norma, totes les universitats espanyoles públiques o privades, tenen l'obligació d'establir, en el marc de la seva estructura aquesta figura.

La Llei 1/2003 d'universitats de Catalunya estableix que els/les síndics/ques de Greuges de la Universitat té com a funció "vetllar pels drets dels membres de la comunitat universitària", i afegeix que el/la síndic/ca "actua amb independència i autonomia respecte a les altres instàncies universitàries" (art. 31).

El Reglament de funcionament de la síndica o el síndic de greuges de la UAB, en el seu article 1, el defineix com a "figura que exerceix una activitat informativa, de caràcter tuïtiu, en aquelles ocasions que li són sotmeses, o que d'ofici decideix, sobre el funcionament de la Universitat". La Sindicatura de la UAB es va constituir l'any 1996; des de llavors han estat síndics els doctors Enric Casassas (1996-2000), Jordi Porta (2000-2009), Josep Font (2009-2017) i Manuel Gerpe (2017-2022).

L'estructura de la memòria de l'any 2021, recull les dades generals de les actuacions dutes a terme pel meu antecessor, Dr. Manuel Gerpe. A aquesta Introducció (apartat I) li segueix una breu referència dedicada encara a les conseqüències en la docència de la crisi sanitària de la Covid-19 a la UAB (apartat II). A continuació es recullen les dades generals de les actuacions de l'any 2021 (apartat III). La tramitació de les queixes (que constitueixen la funció bàsica de la Sindicatura, que atén als subjectes que promouen aquelles), a la duració de l'esmentada tramitació, a l'eficàcia de les resolucions i de les observacions del síndic i, finalment, es fa referència a les matèries a les quals afecten les queixes (apartat IV). Les observacions i les recomanacions que s'han efectuat al llarg de l'any 2021 es citen a l'apartat V. Les actuacions institucionals del síndic es registren a l'apartat VI. La intervenció del síndic en la comissió del codi de conducta dels alts càrrecs de la UAB es contempla en l'apartat VII. La memòria finalitza amb un annex gràfic que recull, mitjançant les corresponents taules i quadres, les dades més rellevants de l'activitat del síndic.

Agraeixo la col·laboració de la Sra. Francesca Castaño, administrativa del Gabinet de suport a la Sindicatura, que ha estat essencial en l'elaboració d'aquesta memòria 2021 que recull l'activitat del síndic, Dr. Manuel Gerpe.

II. CONSEQÜÈNCIES DE LA COVID-19

L'activitat de la Sindicatura de Greuges de la UAB relacionada amb la fase final de la crisi sanitària, dins del segon semestre del curs 2020-2021 s'ha centrat a supervisar amb particular atenció les queixes que es presentaven en els àmbits materials que de forma directa afecten els estudiants.

No podem parlar directament de la Covid-19, però sí de les seves conseqüències especialment pel que va suposar el retorn a les aules de forma presencial. L'alumnat s'havia acostumat a les classes virtuals i va costar assumir de nou el canvi. Es van presentar 14 instàncies a començaments del mes de març de 2021. Es tracta de textos pràcticament idèntics en el seu contingut i en la seva sol·licitud. El síndic, Dr. Gerpe, va contestar que no era matèria de la seva

competència i que en cas de no poder fer les classes presencials s'havien d'adreçar al degà o degana de la Facultat respectiva. Dins de la mateixa línia a l'inici de l'any 2021 es van demanar exàmens virtuals.

III . LES ACTUACIONS DE LA SINDICATURA. DADES GENERALS DE L'ANY 2021

A) Funcions de la Sindicatura

Les funcions de la Sindicatura es desenvolupen a través de tres tipus d'actuacions:

a) resoldre les queixes que se li presenten quan l'interessat o la interessada considera que una actuació o una decisió adoptada per un òrgan, o per un servei universitari perjudica els seus drets o interessos; b) contestar les sol·licituds d'informació relacionades amb el funcionament de la universitat, que estan centrades habitualment en aspectes normatius i administratius que afecten els drets dels promotors de les consultes, indicant-los els instruments existents per a garantir-les; i c) canalitzar la mediació entre les parts implicades en un conflicte, intentant resoldre'l amb un acord satisfactori per a totes elles.

El nombre total d'actuacions tramitades durant l'any 2021 ha sigut de 105. Com és habitual, la resolució de queixes ha constituït la funció bàsica de la Sindicatura.

La resposta a les consultes i sol·licituds d'informació constitueixen el segon bloc funcional. La intervenció de la Sindicatura en aquest tipus d'actuacions queda palesa en indicar als sol·licitants la normativa aplicable o el procediment administratiu que s'ha d'incoar per a garantir el seu dret o interès legítim.

Un altre tema que va manifestar-se entre els mesos de setembre i d'octubre de 2021, va ser derivat de la reconversió de l'Eix Central (8 instàncies). El síndic va contactar amb el Cap de l'Oficina de Sostenibilitat de la UAB, el qual li va lliurar un informe

sobre els motius que corresponen a la política de Sostenibilitat de la UAB, orientada a la lluita contra l'emergència climàtica.

Alguna queixa ha estat relacionada amb els problemes derivats de l'atac informàtic, per exemple, lliurament de títols o diverses gestions d'aquest àmbit que es necessitaven amb una certa urgència.

De les Escoles Adscrites, s'han atès 6 sol·licituds d'estudiants de Grau (Escola Massana: 1) (Escola d'infermeria Gimbernat: 5), 2 sol·licituds en relació amb Màsters Propis (EINA: 1 i EPSI: 1).

En un únic cas la qüestió que es plantejava era competència d'un òrgan extern a la UAB, : la Universitat Politècnica de Catalunya (1).

En 3 casos la iniciativa afectava la Facultat de Dret, es van traslladar les tramitacions a la Síndica de Greuges del centre esmentat, la Dra. Carolina Gala.

Entre els mesos de març i de maig van arribar 11 instàncies queixant-se de la discriminació lingüística que patien en una assignatura l'estudiantat que venia de fora de Catalunya; el síndic va traslladar aquestes queixes a les persones responsables de la matèria i de la titulació.

La funció mediadora no ha estat present en cap actuació de manera formal, ara bé, el síndic va efectuar una tasca d'interlocutor en nombroses intervencions entre la persona que presentava la queixa i l'administració universitària.

B) Nombre d'actuacions

El nombre total d'actuacions de l'any 2021 ha sigut de 105. Es tracta del mateix que l'any 2020 i similars als dels anys precedents, l'any 2019 van ser 114 actuacions,

l'any 2018, van ser 107 i l'any 2017 110. S'adjunta un quadre amb la variació interanual de les queixes des de 2017.

Diferents causes influeixen en la disminució de les actuacions. Els deganats, la coordinació de les titulacions, els responsables de les assignatures i les oficines de gestió acadèmica dels centres han actuat positivament millorant les atencions a les qüestions plantejades que en molts casos no arriben a aquesta Sindicatura. L'esforç dut a terme durant l'excepcionalitat de la crisi sanitària i els mecanismes emprats durant l'atac informàtic han servit per a coordinar de forma molt efectiva. En el camp de la gestió acadèmica, el síndic ha de destacar les funcions exercides per l'Àrea de Gestió Acadèmica de la UAB.

Per altra banda, hem de valorar l'eficàcia i l'eficiència en les actuacions dels òrgans universitaris de garantia dels drets:

Servei d'Atenció a la Discapacitat, PIUNE, International Welcome Point, Observatori per a la Igualtat, delegat de Protecció de Dades i dels serveis d'informació sobre la Universitat (Opina UAB, Punt d'Informació, o el Portal de Transparència).

IV. LA TRAMITACIÓ DE LES QUEIXES

A) Els promotors de les actuacions

La legitimació activa per a sol·licitar l'actuació de la Sindicatura correspon, segons estableix l'article 8.1 del Reglament de funcionament, a "tota persona de la comunitat universitària que tingui interès legítim per a fer-ho". Aquest criteri ha estat interpretat de forma extensiva i s'ha ampliat a tota persona interessada encara que en el moment de sol·licitar l'actuació no fos membre de la comunitat universitària.

Els estudiants dels centres propis han estat els promotors de 82 iniciatives, que suposen el 78% del total de les iniciatives d'actuació presentades. D'aquelles, 64

corresponen als estudiants de grau, 5 als de doctorat i 7 entre els Màsters Oficials i Propis i per part dels centres adscrits i vinculats n'han promogut 8.

Quant a la resta de col·lectius de la UAB, el professorat ha presentat 5 sol·licituds i el personal d'administració i serveis ha presentat 10.

En relació amb altres iniciatives, i a l'empara de la interpretació extensiva de la legitimació, s'han admès i tramitat 8 sol·licituds que han estat presentades per persones no integrades a la UAB; 1 va ser presentada per la mare d'un estudiant de la UAB.

Totes les iniciatives es van presentar individualment.

Si atenem al sexe de les persones promotores, 64 han sigut presentades per dones i 41 per homes.

B) Els destinataris de les queixes i consultes: especial referència als centres docents propis de la UAB i als centres docents vinculats i adscrits

S'ha de destacar que les referències als centres que apareixen en les sol·licituds dirigides al síndic reflecteixen la ubicació funcional del reclamant dintre de l'estructura orgànica de la universitat, però això no implica que els centres de referència siguin necessàriament els destinataris de la reclamació. Això provoca que la referència als estudiants, al personal administratiu i al personal docent quedi reflectida en els centres docents en els quals estudia l'alumne, desenvolupa les seves funcions el personal d'administració i serveis o estigui ubicat el departament al qual el docent pertany. De fet, en força casos el destinatari de la queixa no és el centre al qual s'adscriu el reclamant, sinó l'administració del Rectorat, les comissions de contractació de personal d'administració i Serveis o les comissions d'avaluació i contractació de personal docent, Internacionals, el Servei de Llengües), la Vila Universitària i el Servei d'Assistència Sanitària (SAS). A l'annex d'aquesta memòria

s'inclou un quadre on es recullen els expedients presentats durant l'any 2021, indicant el centre o servei amb el qual estan connectats els promotors de les iniciatives.

A continuació es concretaran les actuacions que afecten els centres docents propis de la UAB (I), els centres docents vinculats i adscrits a la UAB (II), i l'Escola de Postgrau i l'Escola de Doctorat (III).

I) Iniciatives promogudes en centres docents propis:

- Facultat de Ciències: 1
- Facultat de Ciències de la Comunicació: 14
- Facultat de Ciències de l'Educació: 6
- Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia: 1
- Facultat de Dret: 3
- Facultat d'Economia i Empresa: 4
- Escola d'Enginyeria: 1
- Facultat de Filosofia i Lletres: 23
- Facultat de Medicina: 6
- Facultat de Psicologia: 4
- Facultat de Veterinària: 3
- Escola d' Enginyeria: 1

II) Iniciatives promogudes en centres vinculats i adscrits.

- 8

III) Iniciatives dirigides a l'Escola de Postgrau i a la Escola de Doctorat.

- Escola de Postgrau: 8
- Escola de Doctorat: 5

B) Durada de la tramitació de les queixes

La diligència en la tramitació de les queixes depèn de l'actitud i bona predisposició dels membres de la comunitat universitària. La Sindicatura no té personal ni estructura organitzativa que li permeti desenvolupar autònomament les funcions d'investigació que requereix el tractament de les queixes. És la mateixa administració controlada la que ha d'aportar al síndic les dades i documentació que aquest li sol·liciti.

La diligència mostrada pel Personal Acadèmic i de gestió de la universitat, en la resposta a les actuacions del síndic és la clau per tal que les queixes hagin pogut ser resoltes en un temps raonable. Cap dels 105 expedients tramitats durant l'any 2021 han superat la data de resolució de sis mesos segons estableix l'article 12.1 del Reglament de la Sindicatura.

C) Els efectes de les resolucions i observacions del síndic de greuges

És necessari recordar que el síndic de greuges no és un òrgan executiu. Les resolucions i observacions que efectua als òrgans o al personal universitari no tenen caràcter vinculant, segons estableix l'article 13 del Reglament de la Sindicatura. El síndic no pot anul·lar ni modificar els actes adoptats pels òrgans de la universitat; en aquest sentit, reiteradament s'ha hagut d'afirmar, al llarg de l'any 2021, que el síndic l'únic que pot fer en relació amb la modificació de les qualificacions dels exàmens; és orientar a les persones que promouen la queixa els tràmits que han de seguir d'acord amb la normativa.

Malgrat el caràcter no vinculant de les decisions i recomanacions del síndic, unes i altres han gaudit d'un elevat grau d'acceptació per part dels seus destinataris.

D) Les actuacions més rellevants

1) Registre d'actuacions

La secretària de la Sindicatura, Francesca Castaño, manté un registre acurat de totes i cadascuna de les actuacions del síndic al llarg de l'any 2021. Als expedients es recullen les dades següents: data d'entrada i de finalització de la tramitació; nom i cognoms de les persones promotores de les actuacions, que és una dada confidencial; via de presentació de la iniciativa; sector de la comunitat universitària al qual pertany el sol·licitant; centre o servei afectat; àmbit material de la queixa; gestions efectuades i interlocutors; resolucions i observacions i, finalment, resultat de les gestions.

A continuació es presentarà una panoràmica de les principals actuacions de l'any 2021. La selecció es fa amb un criteri quantitatiu: citar les matèries que han provocat més queixes. Les matèries s'ordenen en tres blocs: àmbit administratiu, àmbit acadèmic i àmbit institucional de la UAB.

2) Actuacions en l'àmbit administratiu

a) Les queixes durant l'any 2021 en l'àmbit administratiu han sigut 14. Les matèries de naturalesa administrativa que han provocat el plantejament de més queixes han estat les següents:

- Problemes en la gestió de certificats acadèmics: 3.
- Qüestions relacionades con el Servei de Persones PAS: 1
- Gestió de convalidacions i homologacions: 1.
- Problemes amb la gestió d'un projecte d'investigació internacional: 1.

- Problemes amb la connectivitat online: 2.
- Problemes en el procés de contractació de Personal Acadèmic: 1
- Problemes amb la renovació del contracte de lloguer de la Vila universitària: 1
- Problemes amb el trasllat d'expedient d'universitat 1
- Prorroga amb el contracte predoctoral: 1
- Canvi de torn d'horari estudiants de Grau: 2

3) Les actuacions en l'àmbit acadèmic

a) Les queixes en l'àmbit acadèmic durant l'any 2021 han sigut 58. Les matèries de naturalesa docent que han provocat un major nombre de queixes han estat les següents:

- En relació a la docència i en l'avaluació: 25
- En relació a Postgraus i Màsters: 4
- En relació a problemes de matriculació, canvi de centres i excepcions econòmiques: 13
- Discriminació en la docència en català per part d'estudiants no catalanoparlants:14
- Problemes a l'accés telemàtic Generalitat: 1
- Problemes amb una beca d'Erasmus: 1
- Problemes en ampliació de temps per a fer el Grau: 1

4) Les actuacions en l'àmbit de l'acció institucional

En aquest àmbit s'han plantejat 23 queixes durant l'any 2021.

La característica d'aquestes queixes és que el seu objecte afecta en uns casos, a l'acció institucional de l'equip de govern de la Universitat, i en altres el problema

que planteja la queixa té rellevància pel conjunt de la comunitat universitària o pels òrgans generals de la Universitat. La rellevància d'aquestes queixes pel conjunt de la comunitat universitària justifica que, a diferència del que passa en els dos àmbits anteriors, se'ls presti a la memòria una atenció més específica.

Una de les queixes més significatives per nombre d'actuacions és la que té relació amb el tancament de l'accés a la UAB per l'eix central i el retard que això suposa per tal d'arribar a la feina o a l'institut Pere Calders. En algunes de les instàncies es proposava un horari per tal d'obertura durant les primeres hores del matí. El síndic, Dr. Manuel Gerpe va enviar un correu a la persona responsable de la unitat de Planificació i Sostenibilitat de la UAB, també es va reunir amb la vicerectora de mobilitat per tal de donar una resposta a les queixes rebudes. L'informe que es va lliurar a la sindicatura justificava la reconversió de l'eix central en espai saludable i sostenible dins de la política de sostenibilitat de la UAB orientada a la lluita contra l'emergència climàtica.

Dins del mateix context van arribar a la sindicatura queixes en relació amb un tall accidental d'accés a la Facultat de Veterinària de la UAB per Bellaterra, amb un col·lapse circulatori de consideració.

Pel seu significat es vol comentar l'actuació derivada de la situació d'un doctor que havia defensat la seva tesi, però que la seva nacionalitat era Kosovo, aquest país no consta al desplegable de països, perquè Espanya no reconeix la República de Kosovo com a país. El nou doctor estava triplement perjudicat acadèmica, laboralment i emocionalment. Va ser objecte d'una atenció plural per part de la directora de Doctorat i per part de la vicegerent d'ordenació Acadèmica i el Gabinet Jurídic.

Un altre tema que va arribar a la sindicatura dintre de l'àmbit institucional va ser presentada per la persona responsable d'una Facultat en la qual es posava de

manifest l'actuació d'una estudiant en un programa televisiu on parlava malament i erròniament de la Institució i de les seves actuacions.

Els autobusos de Barcelona anunciant a la universitat autònoma, va ser un altre motiu de queixa per part d'una persona externa a la UAB, la qual lamentava de la presència exclusivament masculina en la promoció. El síndic va contactar amb el Cap de l'Àrea de Comunicació i Promoció per tal de demanar informació al respecte, posteriorment es va enviar un correu a la persona interessada amb la informació rebuda en la qual s'assenyala que en la publicitat de la UAB en els autobusos de Barcelona hi ha fotos de nois i de noies i a més, es tracta d'estudiants de la mateixa Institució.

Una estudiant del Màster Oficial d'*Estudios Territoriales i planteamiento*, va denunciar que, segons la normativa de preus establerts pel Consell Social de la UAB, el preu de la matrícula per als estudiants extracomunitaris europeus és superior als dels estudiants comunitaris. Posteriorment, es va presentar a la sindicatura de greuges de Catalunya per indicació del síndic de greuges de la UAB un *Alegato colectivo por desigual aplicación de descuento* en la matrícula de Màster Oficial per part d'un col·lectiu de 26 estudiants extracomunitaris. S'havia presentat amb anterioritat al vicerector d'economia i a la vicedegana de Postgrau de la Universitat Autònoma de Barcelona. Es vol posar de manifest des d'aquesta sindicatura la col·laboració del Consell Social, del vicerector d'economia i de la vicedegana de Postgrau en aquest cas.

V. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS DEL SÍNDIC DE GREUGES

El síndic de greuges va efectuar les observacions i recomanacions oportunes a totes les queixes rebudes i admeses a tràmit.

VI. ACTUACIONS INSTITUCIONALS

La Sindicatura de Greuges de la UAB forma part de les xarxes o associacions de síndics i defensors universitaris següents: Grup de síndics de greuges de la Xarxa Vives d'universitats, Conferència Estatal de Defensores Universitarios (CEDU), i Xarxa de l'Ombudsman de Catalunya.

VII CODI DE CONDUCTA DELS ALTS CÀRRECS DE LA UAB.

Per a donar compliment a l'article 3.1 c) de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, la universitat autònoma aprova per acord del Consell de Govern de l'11 de març de 2020 i modificat per acord del 30 de setembre de 2021 el Codi de conducta dels alts càrrecs de la UAB. Aquest acord dona compliment

L'article 6 de l'acord del Consell de Govern, crea la Comissió de control intern del Codi de conducta, que és integrada pel secretari o secretària general de la UAB, que la presideix, el o la Cap del Gabinet Jurídic, que és el secretari de la comissió, i el síndic o síndica de greuges de la UAB.

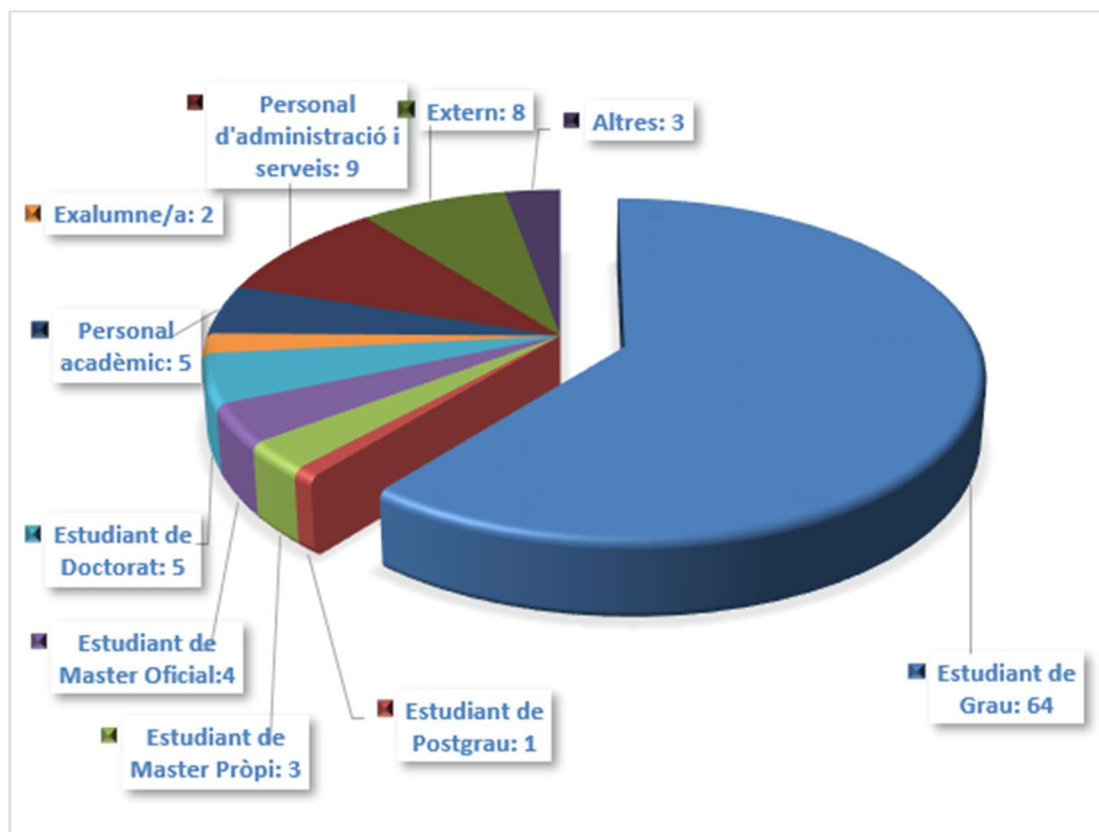
El 14 de desembre de 2021 es constitueix la Comissió de Control intern del Codi de conducta dels alts càrrecs amb els membres citats amb anterioritat.

ANNEX GRÀFIC

Queixes iniciades anualment

Any	Nombre de queixes
2014	139
2015	117
2016	100
2017	110
2018	107
2019	114
2020	105
2021	105

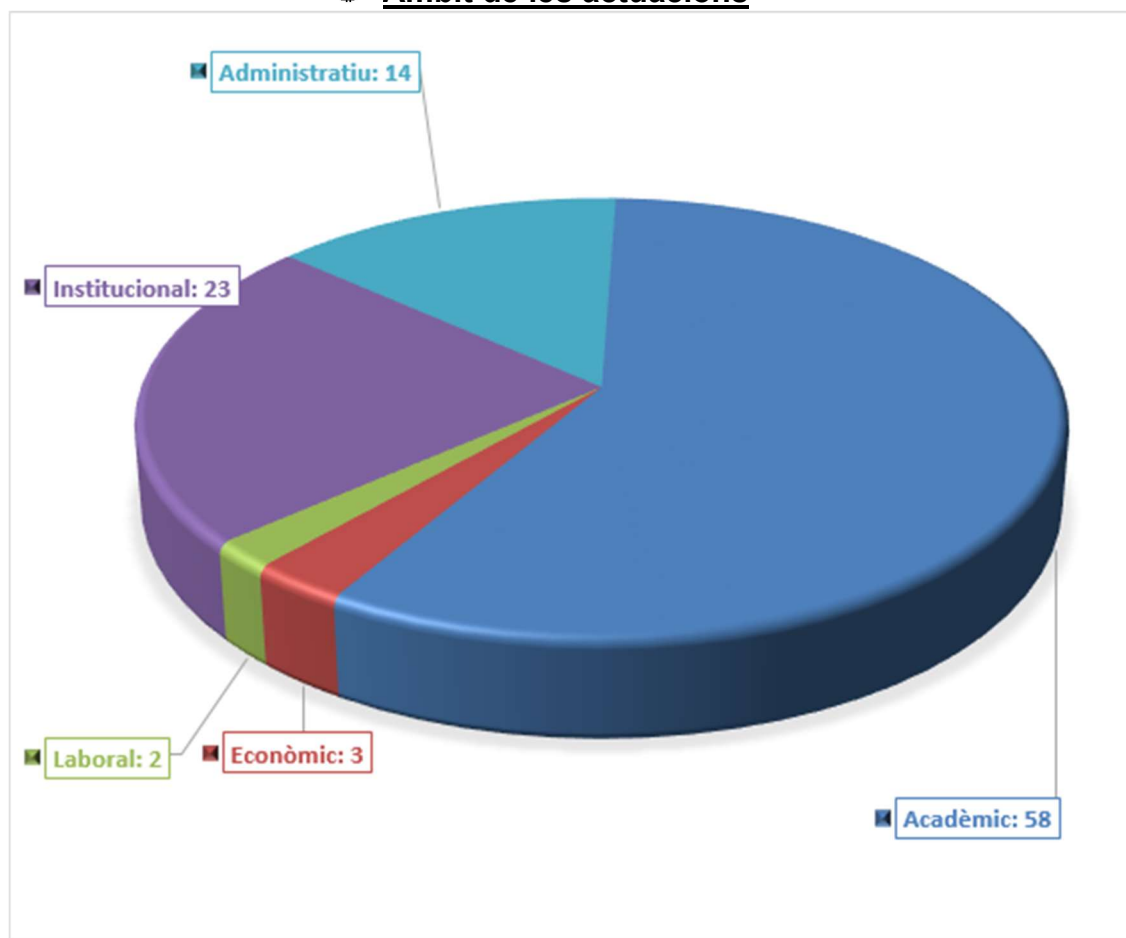
Procedència dels promotors de les actuacions

Variació interanual de nombre de queixes

	2017	2018	%	2018	2019	%	2019	2020	%	2020	2021	%
Grau	53	73	38%	73	53	-27%	53	46	-13%	46	58	26%
Màster propi	3	1	-67%	3	4	33%	4	7	75%	7	6	-14%
Màster oficial	13	1	-92%	13	13	0%	13	9	-31%	9	7	-22%
Doctorat	13	2	-85%	13	5	-62%	5	7	40%	7	7	0%
PA	8	15	88%	8	13	63%	13	10	-23%	10	4	-60%
PAS	3	3	0%	3	4	33%	4	5	25%	5	9	80%
Altres	17	14	-18%	17	22	29%	22	21	-5%	21	13	-38%

Àmbit de les actuacions

Expedients per centres i serveis

CENTRES	Estudiants					Personal		Altres	total
	Grau	Postgrau	Màsters		Doctorat	PA	PAS		
			Oficial	Propi					
Facultat de Ciències	1								1
Facultat de Ciències de la Comunicació	13					1			14
Facultat de Ciències de l'Educació	6								6
Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia	1								1
Facultat de Dret	3								3
Facultat d'Economia i Empresa	4								4
Facultat de Filosofia i Lletres	19		2			1	1		23
Facultat de Medicina	4				1			1	6
Facultat de Psicologia	1					2	1		4
Facultat de Veterinària							3		3
Escola d'Enginyeria							1		1
Escola de Doctorat					5				5
Escola de Postgrau		1	4	3					8
Centres vinculats i adscrits	6			2					8
Rectorat							2		2
Servei d'assistència Sanitària							1		1
Servei de Llengües								1	1
Vila Universitària				1					1
Externs									10

Gràfic per sexes

